

Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottopäätös: Avioliiton esteiden tutkinta Todistus palvelussa

Ratkaisumenettelystä vastaava viranomainen	Digi- ja väestötietovirasto
Ratkaisumenettely	Avioliitto ja parisuhde, todistukset- palvelu, Avioliiton esteiden tutkiminen ja yhteisen sukunimen ottaminen.
Ratkaisumenettelyn käyttöönottopäivä	02.06.2026 Hakemus, joka on tullut vireille käyttöönottopäivänä tai sen jälkeen voidaan ratkaista automaattisesti.
Päätöspäivä	28.05.2026 DIAARI: DVV/V/01583/2026

Päätös

Tämä päätös on julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (tiedonhallintalaki, 906/2019) 28 d §:n mukainen päätös siitä, että Digi- ja väestötietovirasto ottaa käyttöön automaattisen ratkaisumenettelyn Todistukset- palvelussa (Digi- ja väestötietoviraston sähköinen asiointipalvelu) tehtyihin hakemuksiin. Ratkaisu annetaan tilanteissa, jossa väestötietojärjestelmän tiedoista on todennettavissa, että hakijoilla ei ole avioliittolain mukaisia esteitä avioliitolle ja yhteisen sukunimen ottamiselle vihkimisen yhteydessä, silloin kun otetaan jomankumman hakijan sukunimi yhteiseksi nimeksi (joka ei ole tullut hakijalle avioliiton kautta), tai molemmat pitävät nykyisen sukunimensä.

Perustelut

Johdanto

Digi- ja väestötietovirasto on arvioinut automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönoton edellytykset tällä käyttöönottopäätöksellä. Digi- ja väestötietovirasto on huomionnut arvioinnissa avioliittolaissa (AL 234/1929) etu- ja sukunimilaissa (ESL, 946/2017), hallintolaissa (434/2003), tiedonhallintalaissa, yleisessä tietosuoja-asetuksessa (tietosuoja-asetus, (EU) 2016/679) sekä muussa lainsäädännössä säädetyt edellytykset.

Automaattisesti ratkaistaan ainoastaan asioita, joissa hakijat ovat Suomen kansalaisia, vähintään 18- vuotiaita, hakijat eivät ole lähisukulaisia toisilleen, eikä sukulaisuussuhde ole syntynyt adoption kautta, eikä heillä ole voimassa olevaa avioliittoa tai rekisteröityä parisuhdetta. Toisen hakijan käytössä oleva sukunimi voidaan katsoa olevan laillinen otettavaksi hakijoiden yhteiseksi sukunimeksi, jos sukunimeä ei ole saatu aiemmasta avioliitosta. Digi-

Henkilöasiakaspalvelut

28.5.2026

ja väestötietoviraston varmennepalveluista (661/2009) 13 § mukaan väestötietojärjestelmään on tallennettu hakijoiden osalta tiedot, joiden perusteella avioliiton esteet ja vihkimisen yhteydessä otettavan sukunimen laillisuus voidaan tutkia automaattisesti tässä päätöksessä ennalta määrättyin käsittelysäännöin.

Hallintolaissa säädetyt edellytykset

Asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset

Hallintolain 53 e §:n 1 momentin perusteella automaattisesta ratkaisusta on kyse silloin, kun viranomaisen tekee asiankäsittelyn päättävän ratkaisun automaattisella tietojenkäsittelyllä ilman, että ratkaisun tarkastaa ja hyväksyy luonnollinen henkilö. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan viranomaisen voi ratkaista automaattisesti asian, johon ei sisälly seikkoja, jotka edellyttävät tapauskohtaista harkintaa, tai johon sisältyvät tapauskohtaista harkintaa edellyttävät seikat virkamies tai muu asian käsittelijä on arvioinut. Ratkaisemisen on perustuttava sovellettavan lain ja etukäteisen harkinnan perusteella laadittuihin käsittelysääntöihin.

Avioliiton esteiden tutkiminen ja vihkimisen yhteydessä otettavan sukunimen laillisuutta koskeva asia ratkaistaan Digi- ja väestötietoviraston antamalla ratkaisulla. Tällöin kyse on asiankäsittelyn päättävän ratkaisun tekemisestä, ja asian automaattista ratkaisemista koskevat edellytykset tulevat sovellettaviksi, vaikka ratkaisu on käytännössä ehdollinen siihen saakka, että hakijat vihitään. Jos avioliittoa ei solmita, todistus vanhenee 4 kuukauden kuluessa ratkaisun antamispäivästä.

Väestötietojärjestelmä sisältää kattavasti tiedot hakijoista ja hakijoiden sukulaisuussuhteista. Näin ollen väestötietojärjestelmän tietojen perusteella on mahdollista tarkastaa, onko hakijoilla avioliiton esteitä, tai laillista oikeutta yhteiseen sukunimeen. Käyttöönottopäätöksen kohteena oleva automaattinen ratkaisumenettely perustuu suoraan lainsäädäntöön ja täyttää automaattisen ratkaisumenettelyn edellytykset tältä osin.

Käsittelysääntöihin on määritelty rajaukset, joiden perusteella asian ratkaisu siirtyy aina virkamiehen käsiteltäväksi. Rajausten taustalla on tarve huolehtia asianosaisen oikeusturvan toteutumisesta ja muutoinkin asian asianmukaisesta selvittämisestä.

Automaattinen ratkaisumenettely on rajattu hakemuksiin, jotka ovat tulleet vireille Digi- ja väestötietovirastossa Todistukset- palvelun (Digi- ja väestötietoviraston sähköinen asiointipalvelu) kautta. Todistukset- palvelu ohjaa käyttäjänsä ja varmistaa, että vireille tullessa hakemuksessa on kaikki asian automaattisen käsittelyn ja ratkaisun kannalta välttämättömät tiedot.

Automaattisen ratkaisemisen oikeussuojaedellytys

Hallintolain 53 f §:n 1 momentin mukaan automaattisen ratkaisemisen edellytyksenä on, että luonnollinen henkilö, johon ratkaisu on kohdistettu, voi kaikilta osin vaatia siihen oikaisua maksutta 7 a luvun mukaisella oikaisuvaatimuksella tai siihen rinnastuvalla vaatimuksella, joka käsitellään päätöksen tehneessä viranomaisessa tai sen kanssa samaan rekisterinpitäjään kuuluvassa viranomaisessa.

Hallintolain 53 f §:n 2 momentin perusteella hallintolain 53 f §:n 1 momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta, jos automaattisella ratkaisulla hyväksytään asianosaisen vaatimus, joka ei koske toista asianosaista.

Henkilöasiakaspalvelut

28.5.2026

Automaattisesti annettaviin ratkaisuihin ei voi hakea oikaisua oikaisuvaatimuksella tai siihen rinnastuvalla vaatimuksella. Automaattisesti ratkaistaan edellä kuvatulla tavalla ainoastaan sellaisia asioita, joissa avioliitolle, tai yhteiselle sukunimelle ei ole esteitä ja hakemus voidaan hyväksyä. Tällaisessa tilanteessa oikeussuojaedellytystä ei sovelleta.

Automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittaminen

Hallintolain 53 g §:n 1 momentin perusteella hallintopäätöksestä on käytävä ilmi, jos asia on ratkaistu automaattisesti, sekä tieto siitä, missä tiedonhallintalain 28 d §:ssä tarkoitettu käyttöönottopäätös on saatavilla.

Tämän käyttöönottopäätöksen perusteella automaattisesti tehtävään hallintopäätökseen merkitään tieto siitä, että asia on ratkaistu hallintolain 53 e §:ssä tarkoitetulla tavalla automaattisesti. Lisäksi hallintopäätökseen merkitään Digi- ja väestötietoviraston verkkosivun osoite, josta tämä käyttöönottopäätös on saatavilla.

Hallintolain 53 g §:n 3 momentin perusteella lisätietoja antavan henkilön nimeä ei merkitä päätöksellä. Ratkaisulla merkitään kuitenkin yhteystieto, josta asianosainen voi tarvittaessa pyytää lisätietoja ratkaisusta.

Tiedonhallintalaissa säädetyt edellytykset

Tehtäväjaon ja käsittelysääntöjen dokumentointi

Tiedonhallintalain 28 a §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on dokumentoitava tiedonhallintalain 6 a luvussa säädettyjen velvollisuuksien toteuttamisesta vastuussa olevien henkilöiden tehtäväjako. Digi- ja väestötietovirasto on dokumentoinut tehtäväjaon erilliseen asiakirjaan. Tehtäväjako perustuu työjärjestykseen, tehtävänkuviiin sekä muihin asiakirjoihin.

Tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentin mukaan viranomaisen on varmistettava, että automaattisen ratkaisumenettelyn käsittelysäännöt dokumentoidaan riittävän selkeästi ja kattavasti niin, että niiden lainmukaisuus voidaan osoittaa. Käsittelysäännöistä on käytävä erityisesti ilmi, miten ratkaisumenettelyn syrjimättömyys varmistetaan, miten asia selvitetään riittävästi ja asianmukaisesti, mukaan lukien kuuleminen sekä miten ratkaisu perustellaan tai miksi se voidaan jättää perustelematta.

Digi- ja väestötietovirasto on laatinut tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentin mukaisen käsittelysääntödokumentaation, josta ilmenee tämän käyttöönottopäätöksen kohteena olevan automaattisen ratkaisumenettelyn toiminta. Dokumentaatiossa on kuvattu automaattisen ratkaisumenettelyn kaikki vaiheet, joilla on vaikutusta asian ratkaisuun sekä kunkin ratkaisumenettelyn vaiheen käsittelysäännöt. Käsittelysääntöjen osalta on kuvattu valikointitekijät, joiden perusteella asia ohjautuu automaattisesti ratkaistavaksi. Käsittelysäännöissä on myös kuvattu, miksi juuri nämä valikointitekijät on valittu. Dokumentaatiossa on kuvattu automaattiseen ratkaisumenettelyyn sovellettava lainsäädäntö sekä arvioitu, miten ratkaisumenettelyn syrjimättömyys varmistetaan. Käsittelysäännöissä on myös määritelty, miten asia selvitetään riittävästi ja asianmukaisesti ja millä perusteella asianosaista ei ole tarpeen kuulla eikä päätöstä perustella. Asian ratkaisemiseen tarvittavat tiedot, tietolähteet ja tietojen hankintaan liittyvät menettelyt sekä tietojen ajantasaisuuden ja virheettömyyden varmistaminen on myös kuvattu. Dokumentaatio sisältää myös tietoa automaattisen ratkaisumenettelyn laadunvalvonnasta sekä tietoturvallisuustoimenpiteitä koskevien vaatimusten toteuttamisesta.

Tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentin mukaisen käsittelysääntödokumentaation sisällön lainmukaisuus on tiedonhallintalain 28 a §:n 3 momentin mukaisesti tarkastettu ja

Henkilöasiakaspalvelut

28.5.2026

dokumentaatio on hyväksytty. Digi- ja väestötietovirasto säilyttää hyväksyttyä käsittelysääntödokumentaatiota vähintään viisi vuotta automaattisen ratkaisumenettelyn käytöstä poistamista seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

Digi- ja väestötietovirasto on tiedonhallintalain 28 a §:n 4 momentin mukaisesti varmistanut, että laaditun käsittelysääntödokumentaation sekä asian ratkaisemiseen käytettävien tietojärjestelmien toteutusten perusteella voidaan vähintään viiden vuoden ajan asian ratkaisemisesta osoittaa, millä käsittelysäännöillä yksittäinen asia on ratkaistu automaattisesti.

Laadun varmistaminen, laadunvalvonta ja virhetilanteiden käsittely

Tiedonhallintalain 28 b § mukaan viranomaisen on varmistettava ennen automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa ja menettelyä käytön aikana muutettaessa, että menettely vastaa tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentissa tarkoitettua dokumentaatiota eli menettelystä laadittuja käsittelysääntöjä. Lisäksi viranomaisen on varmistettava, että automaattisesti laadituissa asianosaiselle annettavissa asiakirjoissa käytetään hyvää kieltä ja että laadun varmistamisen keskeiset toimenpiteet on dokumentoitu.

Tiedonhallintalain 28 c §:n mukaan viranomaisen on valvottava automaattisesti ratkaistavien asioiden laatua ja sisällöllistä virheettömyyttä. Säännöksessä on myös säädetty riskienhallinnasta sekä havaittujen virheiden korjaamiseen liittyvän menettelyn suunnittelemisesta.

Digi- ja väestötietovirastossa noudatettavat laadunvarmistuksen ja -valvonnan toimintatavat on dokumentoitu ja laadunvarmistuksesta sekä -valvonnasta vastaavat henkilöt on määritetty.

Digi- ja väestötietovirasto on ennen automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa varmistanut, että automaattinen ratkaisumenettely vastaa laadittuja käsittelysääntöjä testaamalla menettelyä kattavasti. Lisäksi Digi- ja väestötietovirasto on varmistanut, että automaattisesti laadittavat asiakirjat perustuvat hyvään kielenkäyttöön. Digi- ja väestötietoviraston laatimien päätösten kieltä huolletaan säännöllisesti.

Digi- ja väestötietovirasto on dokumentoinut, miten automaattisen ratkaisumenettelyn laatua valvotaan käyttöönoton jälkeen. Laadunvalvontaa toteutetaan pääsääntöisesti kattavan automatisoidun testauksen lisäksi valikoimalla satunnaisotannalla joitakin automaattisesti ratkaistuja asioita manuaaliseen tarkasteluun. Mahdollisten virhetilanteiden käsittelyä koskevat menettelyt on suunniteltu ja dokumentoitu.

Tiedottaminen

Digi- ja väestötietovirasto tiedottaa tiedonhallintalain 28 e §:ssä tarkoitetulla tavalla asioiden automaattisesta ratkaisemisesta, automaattisen ratkaisumenettelyn käytön perusteista ja muista asiakkaan oikeuksien kannalta keskeistä tiedoista verkkosivuillaan. Voimassa oleva käyttöönottopäätös julkaistaan osoitteessa <https://dvv.fi/kayttoonottoapaatokset>. Käyttöönottopäätöksen sekä tietoa automaattisesta ratkaisumenettelystä voi saada myös vieraillemalla Digi- ja väestötietoviraston palvelupaikan asiakaspalvelussa tai soittamalla puhelinpalveluun.

Tietojen käyttö

Henkilöasiakaspalvelut

28.5.2026

Tiedonhallintalain 28 f §:n mukaan viranomaisen on riskiarvioinnin perusteella varmistettava, että automaattisessa ratkaisemisessa hyödynnettävien tietojen ajantasaisuus ja virheettömyys varmistetaan asianmukaisin teknisin toimenpitein.

Digi- ja väestötietovirasto on arvioinut automaattisessa ratkaisemisessa hyödynnettävien tietojen ajantasaisuutta ja virheettömyyttä riskiarvioinnilla ja toteuttanut tarpeelliseksi arvioidut tekniset toimenpiteet, jotka edistävät hakemuksen sekä asiankäsittelyssä hyödynnettävien tietojen laatua.

Tietosuojalainsäädäntö

Automaattisten päätösten tekeminen

Luonnollisten henkilöiden asioihin kohdistuvan automaattisen päätöksenteon pitää täyttää myös tietosuoja-asetuksen mukaiset edellytykset.

Tietosuoja-asetuksen 22 artikla edellyttää kansallista lainsäädäntöä automatisoitujen yksittäispäätösten tekemisestä. Automaattista päätöksentekoa koskevan kansallisen lainsäädännön oikeusperusta on hallintolain 8 b luvussa ja tiedonhallintalain 6 a luvussa. Lainsäädännöllä on vahvistettu suojatoimet, joita automaattisessa päätöksenteossa noudatetaan. Tässä käyttöönottopäätöksessä tarkoitettua ratkaisumenettelyssä tehtävät päätökset perustuvat lakiin ja täyttävät tietosuoja-asetuksen 22 artiklan mukaiset edellytykset.

Tietosuoja-asetuksen mukaan automaattisia päätöksiä koskeviin suojatoimiin kuuluu muun muassa se, että rekisteröidyllä on oikeus vaatia, että ihminen osallistuu tietojen käsittelyyn. Kuitenkin tilanteessa, jossa asianosaisen vaatimus hyväksytään vaaditulla tavalla, ei asianosaisella voida katsoa enää olevan tietosuojaoikeudellisen suojan tarvetta saada päätöstä ihmisen käsiteltäväksi (HE 145/2022 vp, s. 154). Tietosuoja-asetuksen edellyttämä suojatoimi toteutuu tässä käyttöönottopäätöksessä tarkoitettua ratkaisumenettelyssä siten, että automaattisesti ratkaistaan ainoastaan sellaisia hakemuksia, joissa asia ratkaistaan myönteisesti.

Rekisteröidyn informointi

Rekisterinpitäjän informointivelvollisuudesta ja siihen liittyvistä menettelyistä säädetään tietosuoja-asetuksen 12, 13 ja 14 artiklassa. Rekisterinpitäjän on suoraan tietosuoja-asetuksen perusteella informoitava rekisteröityä automaattisesta päätöksenteosta. Tietosuoja-asetuksen informointisääntelyn tarkoituksena on, että rekisteröity saa kattavan ja selkeän kuvan henkilötietojen käsittelyn kokonaisuudesta.

Digi- ja väestötietovirasto on ottanut automaattisessa ratkaisumenettelyssä huomioon rekisteröidyn informointia koskevat säännökset. Nimenmuutosta hakeva henkilö saa tarvittavat tiedot automaattisen ratkaisun mahdollisuudesta Digi- ja väestötietoviraston verkkosivuilta. Hakija saa Todistukset-palvelussa tiedon siitä, että hakemus voidaan ratkaista automaattisesti, kun kyse on automaattisen ratkaisumenettelyn piiriin kuuluvasta hakemustyyppistä. Avioliiton esteiden tutkintaa hakevalle henkilölle kerrotaan myös, että lisätietoja automaattisen ratkaisumenettelyn käytöstä on saatavilla Digi- ja väestötietoviraston verkkosivuilla.

Tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi

Henkilöasiakaspalvelut

28.5.2026

Tietosuoja-asetuksen 35 artiklassa säädetään tietosuojaa koskevasta vaikutustenarvioinnista. Mainitun artiklan 3 kohdan a alakohdan perusteella tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi on tehtävä erityisesti silloin, kun henkilön henkilökohtaisia ominaisuuksia arvioidaan automaattisen käsittelyn avulla, järjestelmällisesti ja kattavasti, ja arvio johtaa päätöksiin, joilla on oikeusvaikutuksia tai jotka muuten vaikuttavat henkilöön merkittävästi.

Digi- ja väestötietovirasto on laatinut ja hyväksynyt tietosuoja-asetuksessa tarkoitetun vaikutustenarvioinnin automaattisesta ratkaisumenettelystä Todistukset-palvelussa ennen sen käyttöönottoa.

Luettelo käyttöönottopäätöksen perusteena olevista asiakirjoista

Käyttöönottopäätös perustuu seuraaviin asiakirjoihin:

- tiedonhallintalain 28 a §:n 1 momentissa tarkoitettua tehtäväjakoja koskeva asiakirja DVV/V/01583/2026
- tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentissa tarkoitettu käsittelysääntödokumentaatio DVV/V/01583/2026
- tiedonhallintalain 28 b §:n 3 momentissa tarkoitettu laadunvarmistamista ja tiedonhallintalain 28 c §:n 2 momentissa tarkoitettu laadunvalvontaa koskeva dokumentaatio DVV/V/01583/2026
- tietosuojan vaikutustenarviointi DVV/V/01583/2026

Säilytysaika

Jos automaattinen ratkaisumenettely poistetaan käytöstä, Digi- ja väestötietovirasto säilyttää tämän käyttöönottopäätöksen sen jälkeenkin vähintään viiden vuoden ajan. Määräaika alkaa poistamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Säilytysaika perustuu tiedonhallintalain 28 d §:n 3 momenttiin.

Muutoksenhaku

Tähän käyttöönottopäätökseen ei saa hakea muutosta (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n 2 momentti).

Yhteystiedot

Käyttöönottopäätökseen liittyvistä asioista saa lisätietoja osoitteesta vihkiminen@dvv.fi. Tarkemmin yhteydenottokanavista mahdollisten lisätietojen pyytämiseksi ja tietopyyntöjen tekemiseksi on kerrottu Digi- ja väestötietoviraston verkkosivuilla.

Päätöksentekijä

Digi- ja väestötietoviraston työjärjestyksen mukaan yksikön johtaja hyväksyy julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 28 d §:n mukaisen päätöksen automaattisen ratkaisumenettelyn käyttämisestä (käyttöönottopäätös). Digi- ja väestötietovirastossa asiat ratkaistaan esittelystä. Ylijohtaja voi ratkaista asian, jonka ratkaiseminen on annettu hänen

Henkilöasiakaspalvelut

28.5.2026

alaiselleen virkamiehelle. Tämän päätöksen esittelijä on avioliitto- ja parisuhdeasioiden palveluomistaja ja ratkaisija Asiakkaat-osaston ylijhtaja.

Pekka Rehn

yljhtaja

Paula Ojaniemi

johtava asiantuntija

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus Elektronisk underskrift av dokument Electronic signature of a document

Asia / Ärende / Case

DVV/V/01583/2026 AET automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottopäätös ja siihen liittyvät asiakirjat

Asiakirja / Dokument / Document

DVV/V/01583/2026-4 AET käyttöönottopäätös

**Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /
Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /
This document has been signed electronically by the following persons:**

